

Αθήνα, 19 Σεπτεμβρίου 1998

6^η ΣΥΝΟΔΟΣ ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ
(δεύτερη ημέρα εργασιών)

ΔΕΥΤΕΡΟΛΟΓΙΑ ΤΟΥ ΠΡΟΕΔΡΟΥ ΤΟΥ ΠΑΣΟΚ
ΠΡΩΘΥΠΟΥΡΓΟΥ Κ. ΣΗΜΙΤΗ

Συντρόφισσες, σύντροφοι, ήταν μια καλή συζήτηση. Μια καλή συζήτηση γιατί από όλους εμάς αναδείχθηκαν οι διαφορετικές πλευρές του θέματος, τα προβλήματα τα οποία θα πρέπει να προσέξουμε και έγιναν προτάσεις.

Από τη συζήτηση αυτή προκύπτει - πιστεύω - μια συμφωνία: ότι εμείς, το ΠΑΣΟΚ, έχουμε να αντιμετωπίσουμε μια σειρά από θέματα που αφορούν την εξέλιξη της ελληνικής κοινωνίας και πάνω σ' αυτά τα θέματα χρειάζεται ένας εμπειριστατωμένος διάλογος.

Για μένα, το συμπέρασμα αυτής της συμφωνίας είναι φανερό: Ένα Συνέδριο, μια συνεδριακή διαδικασία μπορεί να εξασφαλίσει έναν πλατύ διάλογο γύρω από όσα μας απασχολούν. Η συζήτηση έδειξε, επίσης, ποιο είναι το επίκεντρο των θεμάτων που μας απασχολεί: Η εξέλιξη της ελληνικής κοινωνίας.

Αυτές τις μέρες, στην παγκόσμια κρίση, είδαμε ότι ένας χώρος ήταν εκείνος που υπέστη τις λιγότερες αναταράξεις. Ένας χώρος ήταν εκείνος ο οποίος επέδειξε περισσότερη σταθερότητα, μεγαλύτερη ανθεκτικότητα και διατηρεί, παρά την κρίση, τις προοπτικές του: Είναι ο ευρωπαϊκός χώρος, είναι ο χώρος της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Και το κοινωνικό πρότυπο, το κοινωνικό μοντέλο το οποίο αναδεικνύεται σ' αυτή την εποχή, ως το πιο σταθερό και το πιο δίκαιο απέναντι σ' αυτά που εφαρμόστηκαν είτε στην Ανατολή, είτε στην Αμερικανική ήπειρο, είναι το ευρωπαϊκό κοινωνικό μοντέλο. Το κοινωνικό πρότυπο το οποίο δημιούργησαν τα δημοκρατικά και σοσιαλιστικά κόμματα επί έναν αιώνα τώρα. Το κοινωνικό πρότυπο το οποίο στηρίχθηκε στις αξίες του σοσιαλισμού.

Αυτό το πρότυπο πρέπει να εφαρμόζεται σε κάθε χώρα με τις ιδιαιτερότητές της, πρέπει να γίνονται οι απαραίτητες προσαρμογές και πρέπει βέβαια να επικαιροποιείται σύμφωνα με τις εξελίξεις. Αυτό πρέπει να κάνουμε εμείς στο ΠΑΣΟΚ για την Ελλάδα. Και αυτό είναι ένα μεγάλο θέμα για όλους εμάς και είναι το θέμα του Συνεδρίου μας.

Ακούστηκαν πολλά σχόλια σε σχέση με την εξέλιξη μέχρι τώρα. Θέλω να επισημάνω σε ορισμένους συντρόφους ότι χρειάζεται περισσότερη προσοχή σε σχέση με στοιχεία και συζητήσεις που έχουμε κάνει. Το τι θα γίνει μετά την ένταξη στην ΟΝΕ, είναι ένα θέμα που έχουμε θέσει εδώ και πολύ καιρό. Δεν είτε ποτέ κανείς εδώ ότι η ΟΝΕ είναι πανάκεια. Εμείς είπαμε ότι είναι η προϋπόθεση εκείνη για να μπορέσουμε να συνεχίσουμε μια διαδικασία ανάπτυξης και κοινωνικής δικαιοσύνης. Έχουμε τονίσει ότι και μετά την ένταξη χρειάζεται προσπάθεια για παραγωγικότητα, για ανταγωνιστικότητα, για περισσότερη κοινωνική δικαιοσύνη.

Άκουσα και την έκφραση «έλλειμμα ανάπτυξης». Έλλειμμα ανάπτυξης, βεβαίως, υπάρχει, αν συγκρίνουμε τη χώρα με άλλες προηγμένες βιομηχανικές χώρες. Αλλά δεν πρέπει να ξεχνάμε και πιστεύω ότι πρέπει να είμαστε υπερήφανοι γι' αυτό και πρέπει να το αναφέρουμε στον ελληνικό λαό ότι από το 1994 και μετά, ο ρυθμός ανάπτυξης της χώρας είναι τριπλάσιος από αυτόν που ήταν την περασμένη δεκαετία. Και ότι, εδώ και τρία χρόνια, είναι, επίσης, πολύ μεγαλύτερος από το μέσο όρο της υπόλοιπης Ευρωπαϊκής Ένωσης. Αυτά είναι επιτεύγματα της δικής μας πολιτικής και αυτά είναι επιτεύγματα του ελληνικού λαού.

Όπως, επίσης, δεν πρέπει να ξεχνάμε ότι χάρη στην πολιτική που εφαρμόσαμε τα τελευταία χρόνια, υπάρχει αύξηση του πραγματικού εισοδήματος των εργαζομένων και υπάρχει και αύξηση δαπανών για την Παιδεία και για την Υγεία, οι οποίες, σε πολλές άλλες ευρωπαϊκές χώρες, μειώνονται, προκειμένου να επιτευχθούν διάφοροι οικονομικοί στόχοι. Και αυτό το αποτέλεσμα είναι αποτέλεσμα της προσπάθειας όλων μας, του ελληνικού λαού. Και αν το αφήνουμε στην άκρη, και αν δεν το αναφέρουμε, τότε δεν δίνουμε τη σωστή πληροφόρηση για το δρόμο που ακολουθούμε και τις επιτυχίες στο δρόμο αυτό.

Δεν είμαι εκείνος που θα πω πως δεν υπάρχουν και καθυστερήσεις, πως δεν πήγαν και πολλά πράγματα στραβά ή πως δεν θα θέλαμε κάποια άλλα να πετύχουν περισσότερο. Αλλά δεν πρέπει να στεκόμαστε μονάχα σε αυτά τα σημεία. Πρέπει να στεκόμαστε και στα άλλα, που δείχνουν την πρόοδο την οποία έχουμε επιτελέσει. Και η πρόοδος αυτή είναι φανερή. Και αυτός δεν είναι ισχυρισμός δικός μας. Το έδειξαν οι οικονομικές εξελίξεις τον τελευταίο μήνα, το έδειξε η ανθεκτικότητα της ελληνικής οικονομίας, το έδειξε η σχετική σταθερότητα που υπήρξε στη χώρα μας.

Σκεφθείτε τι θα γινόταν 10 χρόνια πριν. Θα ήταν η ίδια αντίδραση με την τωρινή; Και η θετική αυτή αντίδραση σε ποιους οφείλεται; Δεν οφείλεται στη

δική μας πολιτική; Δεν οφείλεται στις προσπάθειες του ελληνικού λαού; Λοιπόν, πατάμε γερά σε ένα δρόμο. Και ο δρόμος αυτός, στον οποίο πατάμε γερά, δεν είναι ένας δρόμος της δικής μας αποκλειστικής έμπνευσης. Είναι ένας δρόμος που και άλλες χώρες ακολούθησαν και οι οποίες είναι πιο προηγμένες από μας. Είναι, επίσης, ένας δρόμος που δημιουργήθηκε με τις δικές μας αξίες και με τις δικές μας αρχές.

Και οι ευρωπαϊκές χώρες που ακολουθούν τον ίδιο με εμάς δρόμο έχουν και αυτές προβλήματα. Ωστόσο, η κατάσταση σ' αυτές τις χώρες είναι σχετικά καλύτερη και ασφαλώς πολύ καλύτερη από αλλού. Δεν πιστεύω να ισχυρίζεται κανείς ότι μπορούμε να συγκρίνουμε το τι ισχύει στην Ευρωπαϊκή Ένωση με το τι ισχύει στην Ανατολική Ευρώπη, στη Ρωσία ή στη Λατινική Αμερική. Έχουμε, λοιπόν, να συζητήσουμε γύρω από τα θέματα της εξέλιξης και της προσαρμογής. Και πιστεύω ότι σ' αυτό είμαστε σύμφωνοι.

Το κύριο θέμα στο οποίο εστιάστηκε η συζήτηση είναι αν το Συνέδριο πρέπει να πραγματοποιηθεί τώρα ή αργότερα κλπ. Συντρόφισσες και σύντροφοι, το πρώτο Συνέδριο του ΠΑΣΟΚ έγινε το 1984, δέκα χρόνια μετά την ίδρυση του ΠΑΣΟΚ. Το δεύτερο Συνέδριο του ΠΑΣΟΚ έγινε το 1990, έξι χρόνια μετά το πρώτο Συνέδριο. Το τρίτο Συνέδριο του ΠΑΣΟΚ έγινε το 1994, τέσσερα χρόνια μετά το δεύτερο. Ούτε το πρώτο Συνέδριο, ούτε το δεύτερο Συνέδριο, ούτε το τρίτο έγιναν στους χρόνους που προέβλεπε το Καταστατικό του κόμματος. Και το Συνέδριο του 1996 έγινε για τους ειδικούς λόγους που ίσχυαν τότε.

Ποιο είναι το αποτέλεσμα αυτής της πρακτικής; Το αποτέλεσμα είναι ότι για το ΠΑΣΟΚ το Συνέδριο είναι ένα έκτακτο γεγονός, ένα, τρόπον τινά, κοσμογονικό γεγονός, το οποίο σημαίνει μια βαθιά τομή στις εξελίξεις. Είναι, δηλαδή, το Συνέδριο (ας μου επιτραπεί ο όρος) ένας μύθος.

Είναι, όμως, αυτό που ανταποκρίνεται στο πνεύμα του καταστατικού μας; Είναι αυτό που ανταποκρίνεται στην αντίληψή μας για τις δημοκρατικές διαδικασίες; Είναι αυτό που ανταποκρίνεται στην ανάγκη της ανάλυσης και της αναζήτησης θέσεων; Πιστεύω πως όχι.

Εγώ πιστεύω πως αυτόν τον «μύθο» πρέπει να τον επαναφέρουμε στην πραγματικότητα, σ' αυτά που ορίζει το καταστατικό και να εντάξουμε το Συνέδριο στις διαδικασίες ενός σύγχρονου κόμματος. Να το εντάξουμε στις διαδικασίες, οι οποίες δίνουν δύναμη στην κομματική ζωή. Να το εντάξουμε στις διαδικασίες εκείνες, οι οποίες εξασφαλίζουν την ανταλλαγή απόψεων, τη σύνθεση και τη δημοκρατικότητα.

Έχουμε κάνει, το χρόνο που πέρασε από το τελευταίο μας Συνέδριο, αρκετά βήματα για να διευρύνουμε και τη σύνθεση απόψεων με συνδιασκέψεις που πραγματοποιήθηκαν, οι οποίες διασφάλισαν και την περισσότερη δημοκρατία στο κόμμα. Σας θυμίζω την απόφασή μας, η επιλογή των υποψηφίων δημοτικών αρχόντων να γίνει μέσα από διαδικασίες, στις οποίες θα είχε λόγο η βάση. Και πιστεύω ότι πρέπει να συνεχίσουμε σ' αυτή την πορεία.

Να καταστήσουμε το Συνέδριο, αυτό το οποίο είναι και σε όλα τα άλλα δημοκρατικά και σοσιαλιστικά κόμματα, ένα γεγονός το οποίο πραγματοποιείται σε τακτά χρονικά διαστήματα, προκειμένου να δώσει πνοή και προοπτική στο κόμμα. Και γι' αυτό η πρόταση, σύμφωνα με την οποία το Συνέδριο αυτό θα πρέπει να γίνει στην τριετία. Και ταυτόχρονα η υποχρέωση, για όλους εμάς, να ακολουθήσουμε αυτή τη διαδικασία για να διαμορφώσουμε καλύτερα τη ζωή του κόμματός μας. Γιατί πάντα θα υπάρχει ένα κριτήριο για την οποιαδήποτε αναβολή. Πάντα θα υπάρχει κάποιος λόγος (εκλογές, οικονομική συγκυρία, εθνικοί κίνδυνοι, πολιτική συγκυρία) για να πηγαίνει πίσω το Συνέδριο. Δέκα χρόνια έκανε το πρώτο Συνέδριο για να πραγματοποιηθεί. Τότε μπορεί να υπήρχαν ειδικοί λόγοι. Σήμερα τέτοιοι ειδικοί λόγοι δεν υπάρχουν και θα πρέπει, επομένως, να ακολουθήσουμε αυτό το οποίο έχουμε από κοινού αποφασίσει στο καταστατικό.

Ακουσα από ορισμένους συντρόφους, ότι «αφού έτσι προτείνετε, την ευθύνη την έχουν αυτοί που προτείνουν». Δεν το καταλαβαίνω αυτό. Οσοι βρίσκονται σ' αυτήν εδώ την αίθουσα έχουν ευθύνη για τη σωστή λειτουργία των οργάνων και τη σωστή λειτουργία του κόμματος. Υπάρχουν άλλοι, βέβαια, οι οποίοι, επειδή είναι στην ηγεσία, έχουν και αυτοί περισσότερη ευθύνη ή έχουν περισσότερη ευθύνη. Αλλά κανείς, εδώ μέσα, δεν μπορεί να λέει «εγώ είμαι ακροατής, εγώ είμαι θεατής, εγώ δεν έχω ευθύνη». Το τι γίνεται στο κόμμα είναι ευθύνη όλων μας. Και επειδή είναι ευθύνη όλων μας πρέπει να προχωρήσουμε, όπως το τόνισα και στην εισήγησή μου, **όλοι μαζί**.

Συντρόφισσες και σύντροφοι, πιστεύω ότι εάν δουλέψουμε σωστά, το Συνέδριο αυτό θα είναι ένα Συνέδριο που θα συμβάλει στην καλύτερη διαμόρφωση των απόψεών μας, της ιδεολογίας μας, θα μας δώσει πνοή, θα μας δώσει προοπτική.

Οσον αφορά την επισήμανση ότι υπάρχει ο κίνδυνος του «πολέμου χαρακωμάτων», υπάρχει ο κίνδυνος των προσωπικών αναμετρήσεων, θα ήθελα να πω ότι εγώ ο ίδιος το ανέφερα στην εισήγησή μου και κάλεσα όλους να ξεφύγουμε από αυτή τη νοοτροπία των αναμετρήσεων, να προσπαθήσουμε να δημιουργήσουμε συνθέσεις, να συνεργαστούμε και να δημιουργήσουμε μια νέα συλλογικότητα.

Μπορεί αυτά, ίσως, να ακούγονται ως ωραία λόγια από αυτούς που δεν τα συναισθάνονται.

Εγώ τα συναισθάνομαι και θα δουλέψω για να υπάρξει, πραγματικά, ένα ΠΑΣΟΚ, ενωμένο, δυνατό.

Γιατί πιστεύω, συντρόφισσες και σύντροφοι, πως έχουμε όλοι μας υποχρέωση να δούμε το σημαντικό και κύριο. Και το σημαντικό και κύριο είναι η προοπτική του τόπου, είναι η πορεία της Ελλάδας για τα επόμενα χρόνια.

Εμείς που είμαστε όλοι εδώ πιστεύουμε ότι έχουμε τις ιδέες, έχουμε τα προγράμματα που θα εξασφαλίσουν μια πορεία θετική για το λαό. Μια πορεία που θα δημιουργήσει μια κοινωνία με περισσότερη ευημερία και κοινωνική

δικαιοσύνη. Δεν θα ήμασταν εδώ, αν δεν το πιστεύαμε αυτό. Και γι' αυτό έχουμε υποχρέωση να εξασφαλίσουμε αυτή την πορεία. Έχουμε υποχρέωση να εξασφαλίσουμε αυτή την προοπτική. Και αυτή την προοπτική θα την εξασφαλίσουμε μονάχα, αν δούμε το Συνέδριό μας ως ένα μέσο για μια ισχυρή Ελλάδα, για μια ισχυρή κοινωνία πολιτών, οι οποίοι αισθάνονται περισσότερο ελεύθεροι και έχουν περισσότερη ευημερία.

Εγώ έτσι το βλέπω το Συνέδριο. Και γι' αυτό σας καλώ στην προσπάθεια αυτή να σταθούμε όλοι μαζί, να έχουμε τον κοινό στόχο μπροστά μας. Και είμαι βέβαιος ότι αν έχουμε αυτή την πεποίθηση, θα το πετύχουμε.
